

LASERDISKEN

Prinsensgade 38, 9000 Aalborg - Telefon 98 13 22 22 - Telefax 98 11 49 59 - Postgiro 6 41 93 72

Replik

i sag A 3781/96,
Københavns byret,

Laserdisken
v/Hans Kristian Pedersen
Prinsensgade 38
9000 Aalborg

mod

Skatteministeriet
Departementet
Slotsholmsgade 12
1216 København K

Sagsøgte har påstået frifindelse med henvisning til, at Højesteret på grundlag af *omfattende økonomiske redegørelser* har lagt til grund, at ambi på grund af sin *lighed med moms* på et marked med fri prisdannelse ud fra en isoleret betragtning *i almindelighed* vil blive overvæltet fuldt ud på senere omsætningsled. Hertil bemærkes følgende:

For det første har Højesteret ikke vurderet økonomiske eller forretningsmæssige forhold i Laserdisken. De teoretiske overvejelser og økonomiske redegørelser, som Højesteret har vurderet, var ikke grundlag for Laserdiskens dispositioner. De relevante overvejelser og redegørelser i denne sag er de overvejelser, jeg gjorde *i den konkrete situation*, hvilket jeg konkret vil redegøre for i nærværende sag.

For det andet var ambi ikke lig moms for en importvirksomhed, idet importmoms ikke indgik i beregningsgrundlaget. Laserdiskens erstatnings krav skyldes, at importmoms ved beregning af ambi ikke blev medtaget *i modsætning til* beregning af moms.

For det tredje handler denne konkrete sag ikke om, hvad der i almindelighed er sket med ambi. Sagen handler om, hvorvidt *Laserdisken* har overvæltet ambi på næste omsætningsled.

Den skadelidtes forpligtelser:

Ifølge dansk rets erstatningsregler er skadelidte forpligtet til at begrænse sit tab. I den konkrete situation vurderede jeg, at tabet ville blive mindst ved at fastholde priserne og forøge eksportindsatsen.

Vurderingen blev foretaget på baggrund af Laserdiskens konkrete situation og en forventning om, at ambi var midlertidig. Laserdisken var en virksomhed med salg af et nyt produkt baseret på postordre (herunder en del eksport) efter trykte kataloger. En overvæltning af ambi på forbrugeren kunne ske på én af to måder;

- a) Laserdisken udsendte nye kataloger med ambi indregnet i priserne.
- b) Laserdisken returnerede hver enkelt ordre med information om ny pris.

I første situation ville der være tale om prisnedsættelse til eksport-kunder og prisforhøjelse til indenlandske kunder. En neutralisering af ambi ville f.eks. for en vare til 175 kr medføre en eksportpris på 170,73 kr, hvis varen ikke var importeret, og en indenlandsk pris på 179,37 kr, hvis varen var importeret. Det var lovgivers hensigt på den måde at svække konkurrenceevnen for importvirksomheder og forbedre konkurrenceevnen for eksportvirksomheder. Eksport af importerede varer og indenlandsk salg af indenlandsk producerede varer forårsagede ikke nævneværdige prisændringer.

Jeg konkluderede, at det var kompliceret at formidle de nye midlertidige priser til de samme kunder, og jeg mente, at det var billigere at betale ambi selv.

Jeg vurderede endvidere, at en returnering af modtagne ordrer med information om ny pris ville medføre en omsætningsnedgang, der sammen med omkostninger til administration ville forårsage større et tab, end ambi-bidraget udgjorde for mig.

Ambi fik i Laserdisken ikke den af lovgiver tilsigtede virkning på konkurrenceevnen. Til gengæld virkede ambi som en strafafgift i forbindelse med import og som belønning i forbindelse med eksport. Det ansporede til en øget eksport-indsats.

Vedrørende den hypotetiske subsidiære påstand:

Sagsøgte besværer sig over det hypotetiske i den subsidiære påstand. Jeg tiltræder, at den subsidiære påstand er hypotetisk. Men afslaget på tilbagebetaling af ambi skyldes netop den af sagsøgte antagede hypotetiske holdning; at jeg *kunne* have overvæltet ambi på priserne. Nederst på side 5 i svarskriftet henviser sagsøgte imidlertid til, at det ikke var fornødent at trykke nye kataloger, fordi jeg ikke led skade af ambi, men blev tilgodeset gennem sparede arbejdsgiverafgifter og udbetaling af negativ ambi.

Først hævder sagsøgte hypotetisk, at ambi skal *anses* som overvæltet på priserne.

Så bekræfter sagsøgte, at det faktisk ikke skete.

Sagsøgte **opfordres** til at præcisere, om det hypotetiske og faktisk forkerte grundlag for afvisning af tilbagebetaling fastholdes.

Jeg forsøgte at neutralisere tabet forårsaget af import ved at lægge øget vægt på eksport. Jeg ændrede ikke priserne. Jeg trykte ikke nye kataloger, hvilket er tiltrådt af sagsøgte. Men tabet blev ikke dækket fuldt ud, som påstået af sagsøgte. Ialt betalte jeg over den 4-årige periode 61.122,77 kr mere, end jeg sparede i arbejdsgiverafgifter og negativ ambi. Beløbet er et reelt tab, der ikke er dækket ind på anden måde.

Sagsøgte **opfordres** til at redegøre for, hvordan ambi i den konkrete sag er overvæltet til næste omsætningsled.

Det regnskabsmæssige grundlag:

Som supplement til de allerede fremlagte regnskaber har jeg fremlagt årsregnskaber for årene 1985, 1986, 1992, 1993, 1994 og 1995, og jeg har sammenlignet relevante nøgletal:

År	Omsætning	Dækningsgrad	VHS-andel	Exportandel	
1985	325.549,75	20,3 %	0,0 %	27,1 %	
1986	829.602,42	28,3 %	2,8 %	25,8 %	
1987	1.165.863,39	33,6 %	38,9 %	24,6 %	
1988	2.323.265,04	36,6 %	74,3 %	40,7 %	Ambi-år
1989	3.190.011,32	37,5 %	75,9 %	46,6 %	Ambi-år
1990	4.226.266,23	38,4 %	48,9 %	37,5 %	Ambi-år
1991	7.319.641,13	35,7 %	44,1 %	39,1 %	Ambi-år
1992	9.488.501,63	33,7 %	36,3 %	29,8 %	
1993	9.819.704,71	34,5 %	33,3 %	23,4 %	
1994	7.540.901,74	32,6 %	31,7 %	21,5 %	
1995	8.016.278,96	30,9 %	26,6 %	16,0 %	

Handelsregning:

Sagsøgtes argumentation om ambis betydning for udviklingen af den gennemsnitlige dækningsgrad er uholdbar og præget af en manglende regnskabsmæssig forståelse. Der er i hele regnskabsperioden tale om en gradvis stigning efterfulgt af et gradvist fald i dækningsgraden. En hypotetisk inkorporering af ambi i salgspriserne ville have medført et enkeltstående spring i dækningsgrad.

Stigningen i den *gennemsnitlige* dækningsgrad frem til 1990 skyldes ikke en stigning i dækningsgraden på den enkelte vare. Dækningsgraden på den enkelte vare er tværtimod faldet. Ændringen i den *gennemsnitlige* dækningsgrad skyldes en omlægning af varesortimentet.

Omlægning af varesortiment:

En omlægning af varesortimentet fra produkter med en lav dækningsgrad til produkter med en høj dækningsgrad forøger automatisk den gennemsnitlige dækningsgrad. Laserdisken havde problemer med at dække de faste omkostninger af dækningsbidraget og blev nødt til at forbedre indtjeningen. Det skete først og fremmest ved at afvikle varegrupper med lav dækningsgrad, specielt CD-plader, og supplere med varegrupper med høj dækningsgrad, specielt videobånd. Regnskabsteknisk er forsendelsesomkostninger medtaget i omsætning og dækningsbidrag for eksportvarer, hvilket automatisk giver et regnskabsteknisk højt dækningsbidrag på eksportvarer.

Det er således naturligt, at årene med høj dækningsgrad er sammenfaldende med de år, hvor eksporten var stor, og hvor den dominerende varegruppe var videobånd.

Hypotetisk overvæltning af ambi på priserne:

Såfremt ambi overvælttes på næste omsætningsled i en detailforretning, kan det kun ske gennem en forhøjelse af udsalgsprisen. Ambi er bogført separat og ikke lagt til indkøbsprisen og indgået som varelager, hvilket er sket med omkostninger, der knytter sig til den enkelte vare, f.eks. told og fragt. En overvæltning af ambi på salgsprisen vil derfor i regnskabet give sig udslag i et spring i dækningsgrad på den enkelte vare.

Lad os se, om regnskabet underbygger sagsøgtes påstand. Sagsøgte har selv markeret udviklingen i dækningsgrad for videobånd (VHS) og videoplader (LD);

VHS:	46,9 % i 1987	44,0 % i 1988	40,8 % i 1989	37,7 % i 1990	33,1 % i 1991
LD:	34,9 % i 1987	30,9 % i 1988	30,6 % i 1989	35,0 % i 1990	32,3 % i 1991

Jeg har svært ved at få øje på en stigning i dækningsgrad i 1988, hvor ambi er påstået overvæltet på priserne. Jeg **opfordrer** sagsøgte til at forklare, hvordan denne udvikling i dækningsgrad kan begrunde påstanden om, at ambi er lagt på priserne fra 1988.

Den økonomiske teori:

Idet sagsøgte har lagt en generel økonomisk teori til grund for en generel afvisning af at tilbagebetale ambi, skal jeg i tillæg hertil redegøre for den videre økonomiske teori, der indeholder begreber som udbud og efterspørgsel. På et marked med fri prisdannelse findes prisen, hvor den grafisk aftegnede udbudskurve skærer efterspørgselskurven. Idet Laserdisken var eneudbyder af filmværker til salg, kan der ses bort fra udbudskurven. Laserdisken kunne således frit fastsætte prisen vilkårligt på efterspørgselskurven, der for almindelige varer viser omvendt proportionalitet mellem pris og mængde. En højere pris vil således føre til lavere salg.

I teoriens verden, hvor sagsøgte befinder sig, vil ambi, der er lagt til prisen, medføre et lavere salg, der EF-retligt også er erstatningspligtigt. Laserdisken udnyttede den økonomiske sammenhæng til at opnå større salg fra efteråret 1990 gennem *lavere* priser.

Svar til sagsøgte:

Hvis sagsøgte ønsker lagt til grund, at Laserdisken ikke har afsat produkter i konkurrence med løntunge danske virksomheder, **opfordres** sagsøgte til at redegøre for relevansen af dette samt at sandsynliggøre, at påstanden er rigtig. Jeg skal meddele, at jeg ikke er i besiddelse af navn, adresse og lønandel for de ca. 1500 video- og radio/tv-forretninger, der fra 1989 begyndte at sælge danske salgskassetter i konkurrence med Laserdisken.

Det bestrides, at det kan lægges til grund, at videogrammer både til salg og udlejning hovedsageligt importeredes. Importører af videogrammer er siden 1981 konsekvent blevet retsforfulgt af Foreningen af Danske Videogramdistributører. Der er fast retspraksis for, at udlejning af importerede videogrammer er forbudt. Praksis er fastholdt ved domstolene igennem snesevis af byrets- og landsretsdomme. Det bestrides, at markedsandelen for importerede videogrammer oversteg 5 % i ambi-perioden.

Det tiltrædes, at Laserdisken befandt sig på et marked med fri prisdannelse. Laserdisken *kunne* have overvæltet ambi på priserne ved at udsende nye kataloger til hhv. det danske marked og eksportmarkedet. Da sagsøgte har tiltrådt, at det faktisk ikke skete, kan det herefter lægges til grund, at sagsøgte konkret ikke har lagt ambi på priserne.

Jeg kan *igen* oplyse, at katalogprøverne konsekvent er fulgt i forhold til samtlige kunder, og jeg skal på det forberedende retsmøde *igen* fremlægge kataloger og fakturakopier, så Skatteministeriet *igen* ved selvsyn kan konstatere, at ambi ikke er lagt på priserne. Skatteministeriet fik samme mulighed under kontrolbesøget i forretningen forud for den administrative afgørelse, men valgte også her at se bort fra de faktiske forhold.

Jeg vil meddele, at jeg vil fremlægge medarbejdererklæringer og lønbilag til dokumentation for, at medarbejderne har modtaget fuld løn under sygdom. Jeg **opfordrer** sagsøgte at fremlægge dokumentation for, at det offentlige har udbetalt sygedagpenge.

Afsluttende bemærkninger:

Sagsøgte har indtaget en holdning, der går ud på en generel afvisning af tilbagebetaling af ambi for virksomheder på et marked med fri prisdannelse, hvilket omfatter flertallet af danske virksomheder. Sagsøgtes holdning bygger ikke på en undersøgelse af faktiske forhold, men er helt generel og i denne sag i direkte strid med de faktiske forhold. Sagsøgtes holdning såvel som Højesterets domme, der er grundlaget for denne holdning, er forlængst underkendt af Europa-Kommissionen, jfr. f.eks. brev nr. 001077 af 23/1-95, og EF-domstolen, jfr. f.eks. dom af 5. marts 1996 i de forenede sager C-46/93 og C-48/93.

For at sikre en afgørelse i overensstemmelse med Fællesskabsretten foreslår jeg, at retten i henhold til EF-traktatens artikel 177 udsætter sagen med henblik på at forelægge EF-domstolen følgende spørgsmål til præ-judiciel afgørelse:

Er det i overensstemmelse med medlemsstaternes erstatningspligt for overtrædelse af Fællesskabsretten, at en medlemsstat udformer en lovgivning om tilbagebetaling af en ulovligt opkrævet afgift således, at afgiften ikke tilbagebetales til virksomheder, der opererer på et frit marked, med den begrundelse, at virksomhederne anses for at have overvæltet afgiften på næste omsætningsled, selvom det er i strid med faktiske forhold?

Er det i overensstemmelse med medlemsstaternes erstatningspligt for overtrædelse af Fællesskabsretten, at en medlemsstat udformer en lovgivning om tilbagebetaling af en ulovligt opkrævet afgift således, at afgiften ikke tilbagebetales til virksomheder, der opererer på et frit marked, med den begrundelse, at virksomhederne anses for at have overvæltet afgiften på næste omsætningsled, uden at det først konstateres som faktum?

Er det i overensstemmelse med medlemsstaternes erstatningspligt for overtrædelse af Fællesskabsretten, at en medlemsstat kan pålægge en virksomhed at opkræve en ulovlig afgift i næste omsætningsled uden at erstatte de omkostningerne, som herved påføres virksomheden?

Er det i overensstemmelse med medlemsstaternes erstatningspligt for overtrædelse af Fællesskabsretten, at en medlemsstat kan unddrage sig erstatningsansvar for opkrævning af en traktatstridig afgift med den begrundelse, at den skadelidte kunne have overvæltet den retsstridige afgift til næste omsætningsled, uden at medlemsstaten samtidig er villig til at erstatte de omkostninger, som herved ville være påført skadelidte.

Aalborg, den 15. juli 1996

Hans Kristian Pedersen